

Försvarsutskottets betänkande

1983/84:16

om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret m. m. (prop. 1983/84:114)

I proposition 1983/84:114 har regeringen (försvarsdepartementet) – efter föredragning av försvarsministern, statsrådet Anders Thunborg – föreslagit riksdagen att anta av lagrådet granskade förslag till

1. lag om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret,
2. lag om ändring i civilförsvarslagen (1960:74),
3. lag om ändring i lagen (1940:358) med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m. m.,
4. lag om ändring i brottsbalken,
5. lag om ändring i familjebidragslagen (1978:520),
6. lag om ändring i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en lag genom vilken civilförsvarspliktiga kan åläggas att tjänstgöra inom annan verksamhet inom totalförsvaret än civilförsvaret. Härigenom underlättas rekryteringen till de ordnings- och bevakningsuppgifter som enligt riksdagens beslut skall föras över från civilförsvaret till polisväsendet och försvarsmakten. Den nya lagen skall ersätta lagen (1952:269) om skyldighet för civilförsvarspliktig att tjänstgöra vid krigsmakten.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 1984.

De vid propositionen fogade lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag i proposition 1983/84:114 till**Lag om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret**

Härigenom föreskrivs följande.

1 § En civilförsvarspliktig är under de förutsättningar och i den omfattning som anges i 12 § 1 – 3 mom. civilförsvarslagen (1960: 74) skyldig att tjänstgöra i annan verksamhet inom totalförsvaret än civilförsvarets verksamhet. Uttagning för sådan tjänstgöring skall verkställas av myndigheter som regeringen bestämmer. Skyldighet att tjänstgöra i verksamhet som är förenad med egentliga stridsuppgifter har dock bara de civilförsvarspliktiga som har uttagits till ordnings- eller bevakningsuppgifter. Uttagen är att anse som inskriven enligt 17 § civilförsvarslagen.

Den civilförsvarspliktige skall under tjänstgöringen tillhöra den verksamhet som han deltar i.

2 § Är tjänstgöring enligt denna lag förenad med bruk av vapen, får den civilförsvarspliktige inte åläggas sådan tjänstgöring, om det kan antas att bruk av vapen mot annan är så oförenligt med den civilförsvarspliktiges allvarliga personliga övertygelse att han inte kommer att fullgöra tjänstgöringen.

3 § Bestämmelserna i 12 § 5 mom., 13, 15, 16, 18, 21, 77 och 78 §§, 79 § 1-3 mom., 81 och 83 §§ civilförsvarslagen (1960: 74) skall tillämpas på den som tjänstgör enligt denna lag. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall med civilförsvaret avses verksamhet enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984, då lagen (1952: 269) om skyldighet för civilförsvarspliktig att tjänstgöra vid krigsmakten skall upphöra att gälla.

2 Förslag i proposition 1983/84:114 till**Lag om ändring i civilförsvarslagen (1960: 74)**

Härigenom föreskrivs att 1 och 6 §§, 12 § 5 mom., 14, 19 och 65 §§ civilförsvarslagen (1960: 74)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Förslagen lydelse

1 §

Civilförsvaret har till uppgift att i de hänseenden regeringen bestämmer utöva sådan verksamhet för rikets försvar, som avser att skydda och rädda liv och egendom vid anfall mot riket och som icke åvilar försvarsmakten, så ock annan likartad verksamhet.

För olika slag av civilförsvarsverksamhet skola finnas särskilda tjänstegrenar.

¹ Lagen omtryckt 1975: 712.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Regeringen äger förordna, att personal, som krigsplacerats för tjänstgöring inom tjänstegrenen ordnings- och bevakningstjänst, skall, då riket är i krig, vara skyldig att i anslutning till tjänstegrenen åliggande uppgifter utöva jämväl sådan försvarsverksamhet, som eljest åvilar försvarsmakten. Sådan personal tillhör under krig försvarsmakten.

6§²

Inom civilförsvarsområde utövas ledningen av civilförsvaret under civilförsvarsberedskap samt, om regeringen i fråga om visst civilförsvarsområde så förordnar, även eljest av en civilförsvarschef. För civilförsvarschef skall finnas ställföreträdare.

Civilförsvarschef och ställföreträdare utses av länsstyrelsen, om ej regeringen för visst civilförsvarsområde förordnar annorlunda.

För ledningen under civilförsvarsberedskap av civilförsvaret inom civilförsvarsdistrikt, där ledningsuppgifterna ej kunna fullgöras av civilförsvarschefen, skall länsstyrelsen förordna en distriktschef. För distriktschef skall finnas ställföreträdare.

Det åligger tjänsteman vid polisväsendet och brandbefäl som är anställd hos kommun att mottaga uppdrag som avses i denna paragraf.

Det åligger brandbefäl som är anställda hos kommunerna att ta emot uppdrag som avses i denna paragraf.

12§³

5 mom. Om ej annat följer av tredje stycket, är civilförsvarspliktig vid fullgörande av civilförsvarsplikt inom det allmänna civilförsvaret eller verkskyddet berättigad till dagpenning, särskild ersättning för tjänstgöring i viss befattning, reseförmåner, fri förplägnad, fri inkvartering och fri sjukvård. När civilförsvarspliktig tjänstgör enligt 12 § 1 mom. är han dessutom berättigad till fälttraktamente. Avlider civilförsvarspliktig under tid då han är berättigad till fri sjukvård, utgår begravningshjälp till hans dödsbo.

Under sådan föreskriven tjänstgöring i det allmänna civilförsvaret som fullgöres efter inskrivning i civilförsvaret och under föreskriven tjänstgöring vid försvarsmakten meddelar staten grupplivförsäkring för dödsfall åt civilförsvarspliktig.

Under sådan föreskriven tjänstgöring i det allmänna civilförsvaret som fullgörs efter inskrivning i civilförsvaret meddelar staten grupplivförsäkring för dödsfall åt civilförsvarspliktig.

² Senaste lydelse 1977: 111.

³ Senaste lydelse 1983: 331.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Om ej regeringen föreskriver annat, utgår förmån enligt första stycket ej för dygn, under vilket mindre än sju timmar tagas i anspråk för tjänstgöring och färd till eller från tjänstgöringsplatsen.

Om civilförsvarspliktigs rätt till familjebidrag och ersättning för skada eller sjukdom som han ådrager sig under tjänstgöring föreskrives i familjebidragslagen (1978: 520), lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977: 266) om statlig ersättning vid ideell skada.

14 §⁴

Om befrielse för vissa befattningshavare eller yrkesgrupper från fullgörande av civilförsvarsplikt äger regeringen meddela bestämmelser.

Förklarar civilförsvarspliktig att bruk av vapen mot annan icke är förenligt med hans allvarliga personliga övertygelse och gör han genom intyg av minst två trovärdiga personer sannolikt, att hans inställning till vapenbruk är allvarligt grundad, får tjänstgöring inom ordnings- och bevakningstjänsten icke åläggas honom.

Då civilförsvarspliktig första gången gjort framställning, som avses i andra stycket, skall han intill dess ärendet slutligt avgjorts vara fri från skyldighet att tjänstgöra inom ordnings- och bevakningstjänsten.

Särskilda bestämmelser om tjänstgöringsskyldighet utanför civilförsvaret finns i lagen (1984: 000) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret.

19 §

Under högsta civilförsvarsberedskap *må ej* den, som är inskriven i civilförsvaret och krigsplacerad för tjänstgöring i lokalt civilförsvaret, utan medgivande av civilförsvarschefen eller den civilförsvarschefen bestämmer lämna civilförsvarsområdet, *såvida ej tjänstgöring utanför området ålagts honom enligt lagen den 17 december 1943 om polisens ställning under krig.*

Under högsta civilförsvarsberedskap *får inte* den som är inskriven i civilförsvaret och krigsplacerad för tjänstgöring i det lokala civilförsvaret lämna civilförsvarsområdet utan medgivande av civilförsvarschefen eller den civilförsvarschefen bestämmer.

Vad sålunda stadgats skall icke utgöra hinder för den som har sin arbetsplats eller stadigvarande bostad utom civilförsvarsområdet att, då hans tjänstgöring i civilförsvaret tillåter det, begiva sig till arbetsplatsen eller bostaden.

⁴ Senaste lydelse 1978: 526.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

65 §

För utrönande av vilka åtgärder som vidtagits eller böra vidtagas inom eller vid anläggning eller byggnad för bevakning, som ankommer på civilförsvaret, eller eljest till skydd mot skada av fientlig verksamhet, som ock i vad mån anläggningen eller byggnaden lämpligen kan användas för civilförsvaret äger civilförsvarsmyndighet besiktiga anläggningen eller byggnaden.

Civilförsvarsmyndigheten får besikta en anläggning eller byggnad för att ta reda på vilka åtgärder som har vidtagits eller bör vidtas där till skydd mot skada av fientlig verksamhet eller för att se om anläggningen eller byggnaden lämpligen kan användas för civilförsvaret.

För utrönande om och i vad mån skyddsrum bör anordnas eller förberedas inom anläggning eller byggnad äger kommunen besiktiga anläggningen eller byggnaden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för dem som efter lagens ikraftträdande alltjämt är krigsplacerade för tjänstgöring inom tjänstegrenen ordnings- och bevakningstjänst samt för den verksamhet som har samband med deras tjänstgöring.

3 Förslag i proposition 1983/84:114 till**Lag om ändring i lagen (1940: 358) med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m.m.**

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1940: 358)¹ med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

Ägare eller innehavare av anläggning, som avses i 4 §, är skyldig att tillåta besiktning av anläggningen genom länsstyrelsens försorg för utrönande av vilka åtgärder enligt 4 § som kunna erfordras ävensom att tåla sådan åtgärd, om han icke själv är skyldig att vidtaga den. Medför åtgärden kostnad eller skada för honom är han berättigad till ersättning enligt vad som stadgas i 4 §.

Ägaren eller innehavaren av en anläggning som avses i 4 § är skyldig att tillåta att länsstyrelsen besiktar den för att ta reda på vilka åtgärder enligt 4 § som kan behövas. Ägaren eller innehavaren är också skyldig att tåla att sådana åtgärder vidtas i de fall han inte själv skall vidta dem. Medför åtgärden kostnad eller skada för honom har han rätt till ersättning enligt vad som föreskrivs i 4 §.

¹ Lagen omtryckt 1960: 75.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Då bevakningen av en anläggning eller en byggnad ankommer på försvarsmakten, får en militär myndighet besikta den för att ta reda på vilka åtgärder som har vidtagits eller bör vidtas för bevakningen.

Denna lag träder i kraft den juli 1984.

4 Förslag i proposition 1983/84:114 till**Lag om ändring i brottsbalken**

Härigenom föreskrivs att 22 kap. 14 § brottsbalken skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

22 kap.

14 §²

Under beredskapstillstånd och då riket är i krig skall såsom krigsman anses, förutom den som på grund av 21 kap. 20 § eller med stöd därav givna bestämmelser är krigsman, jämväl envar annan som är tjänstgöringsskyldig vid försvarsmakten, i den mån ej regeringen annorlunda förordnar. Vad som sägs om krigsman skall, då riket är i krig, äga motsvarande tillämpning å polisman vilken, utan att vara tjänstgöringsskyldig vid försvarsmakten, är skyldig att deltaga i rikets försvar, å skyddsvakt som har förordnats med stöd av 10 § lagen (1940: 358) med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m.m. *samt å den som tillhör sådan tjänstegren inom civilförsvaret, vars personal jämlikt regeringens förordnande är skyldig att utöva verksamhet som åvilar försvarsmakten.*

Under beredskapstillstånd och då riket är i krig skall såsom krigsman anses, förutom den som på grund av 21 kap. 20 § eller med stöd därav givna bestämmelser är krigsman, jämväl envar annan som är tjänstgöringsskyldig vid försvarsmakten, i den mån ej regeringen annorlunda förordnar. Vad som sägs om krigsman skall, då riket är i krig, äga motsvarande tillämpning å polisman vilken, utan att vara tjänstgöringsskyldig vid försvarsmakten, är skyldig att deltaga i rikets försvar *samt* å skyddsvakt som har förordnats med stöd av 10 § lagen (1940: 358) med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m.m.

² Senaste lydelse 1980: 579.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Den som eljest under beredskapstillstånd eller då riket är i krig vistas vid avdelning av försvarsmakten, som är i fält eller tjänstgör under liknande förhållanden, skall ock anses såsom krigsman.

Beträffande krigsfänge, krigsdeltagare som internerats vid krig under vilket riket är neutralt och utländsk man som vistas bland krigsfångar eller internerade krigsdeltagare för att utöva sjukvård eller andlig vård skall i tillämpliga delar gälla vad för krigsman är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984. För dem som efter lagens ikraftträdande alltjämt är krigsplacerade för tjänstgöring inom tjänstegrenen ordnings- och bevakningstjänst gäller äldre bestämmelser fortfarande.

5 Förslag i proposition 1983/84:114 till**Lag om ändring i familjebidragslagen (1978: 520)**

Härigenom föreskrivs att 3 § familjebidragslagen (1978: 520) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 §¹**

Med tjänstepliktig avses den som har inkallats för att

1. enligt värnpliktslagen (1941: 967) eller lagen (1966: 413) om vapenfri tjänst fullgöra grundutbildning eller repetitionsutbildning i omedelbar anslutning till grundutbildningen,

2. fullgöra sådan föreskriven utbildning till befattning för kompanibefäl eller motsvarande utbildning som icke fullgörs enligt värnpliktslagen,

3. tjänstgöra vid hemvärnet eller frivilligt utbilda sig för eller tjänstgöra i befattning inom totalförsvaret, om utbildningen eller tjänstgöringen skall pågå minst fem dagar i följd och icke ger rätt till dagpenning som motsvarar vad värnpliktig erhåller under repetitionsutbildning eller rätt till lön enligt de grunder som gäller för anställd personal.

Vid tillämpning av bestämmelserna om näringsbidrag avses med tjänstepliktig även den som inkallats för att fullgöra tjänstgöring enligt civilförsvarslagen (1960: 74) och den som har inkallats till annan utbildning eller tjänstgöring enligt värnpliktslagen eller lagen om vapenfri tjänst än som anges första stycket.

Vid tillämpning av bestämmelserna om näringsbidrag avses med tjänstepliktig även den som har inkallats för att fullgöra tjänstgöring enligt civilförsvarslagen (1960: 74) eller lagen (1984: 000) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret och den som har inkallats till annan utbildning eller tjänstgöring enligt värnpliktslagen eller lagen om vapenfri tjänst än som anges i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

¹ Senaste lydelse 1981: 417.

6 Förslag i proposition 1983/84:114 till**Lag om ändring i lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd**

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Denna lag gäller ersättning av staten vid personskada och tillämpas på

1. den som fullgör tjänstgöring eller genomgår utbildning eller inskrivningsprövning enligt värnpliktslagen (1941: 967), lagen (1966: 413) om vapenfri tjänst, civilförsvarslagen (1960: 74) eller 6 § lagen (1981: 292) om tjänsteplikt för hälso- och sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal m. m.,

1. den som fullgör tjänstgöring eller genomgår utbildning eller inskrivningsprövning enligt värnpliktslagen (1941: 967), lagen (1966: 413) om vapenfri tjänst, civilförsvarslagen (1960: 74), 6 § lagen (1981: 292) om tjänsteplikt för hälso- och sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal m. m. eller *lagen (1984: 000) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret*,

2. den som deltar i räddningstjänst eller övning med brandstyrka enligt brandlagen (1974: 80), skyddsarbete enligt lagen (1960: 331) om skyddsåtgärder vid olyckor i atomanläggningar m. m. eller flygräddningstjänst enligt luftfartslagen (1957: 297),

3. den som är intagen för vård i kriminalvårdsanstalt, i ett hem som avses i 12 § lagen (1980: 621) med särskilda bestämmelser om vård av unga, i ett hem som avses i 11 § lagen (1981: 1243) om vård av missbrukare i vissa fall samt den som är häktad eller anhållen eller i annat fall intagen eller tagen i förvar i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest.

Regeringen får föreskriva att lagen skall tillämpas även på den som frivilligt deltar i verksamhet inom totalförsvaret eller i annat fall än som avses i första stycket deltar i verksamhet för att avvärja eller begränsa skada på människor eller egendom eller i miljön.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

¹ Senaste lydelse 1981: 1250.

Motion

1983/84:2583 av Eric Hägelmark (fp) och Hugo Bergdahl (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär sådan ändring av åldersgränserna för värnpliktslagen att individer längre än i dag kan ianspråktagas i militära enheter i de fall där ett längre utnyttjande är till fördel för beredskap och rationellt användande av totalförsvarets personal.

Bakgrund

Det har länge varit en aktuell fråga att föra över civilförsvarets ordnings- och bevakningstjänst till någon annan huvudman. Under årens lopp har flera utredningar förordat detta. Det främsta skälet har varit att genom att avvärpa civilförsvaret förbättra det folkrättsliga skyddet och säkerheten för civilförsvarets personal i krig. Ett annat skäl har varit att man velat göra civilförsvaret till en rent humanitär organisation.

I proposition 1979/80:100 (bil. 7) föreslog regeringen att civilförsvarets bevakningsuppgifter skulle föras till försvarsmakten och ordningsuppgifterna till polisväsendet. Detta godtogs av riksdagen (FöU 1979/80:13, rskr 316).

Utskottet

Försvarsministern konstaterar att det behövs någon form av plikttag för att lösa frågan om rekrytering av personal till de ordningsuppgifter som förs över till polisväsendet. För bevakningsuppgifterna kan det enligt hans mening inte uteslutas att det i framtiden kan komma att behövas en särskild plikt vid sidan av värnplikten som en kompletterande möjlighet att rekrytera personal. Han pekar också på att personalförsörjningen är aktuell även inom andra verksamhetsfält inom totalförsvaret.

Sammanfattningsvis uttalar försvarsministern att någon form av tjänsteplikt behövs för att kunna rekrytera personal till sådana områden inom totalförsvaret som inte omfattas av civilförsvarsplikten eller värnplikten samt för att kunna öva denna personal i fredstid. Lagstiftning är därför nödvändig, uttalar han.

Till grund för regeringens förslag att genom en särskild lag ålägga de civilförsvarspliktiga en skyldighet att tjänstgöra utanför civilförsvaret ligger en departementspromemoria (Ds Fö 1983:4) och remissyttranden över denna. Flera remissinstanser är kritiska och menar att man inte når målet att helt avvärpa civilförsvaret så länge vissa civilförsvarspliktiga kommer att vara beväpnade. Försvarsministern uttalar i sin allmänna motivering till lagförslagen att han inte kan dela den uppfattning som ligger bakom kritiken. Farhågorna att civilförsvaret och dess personal skulle kunna komma att betraktas på ett felaktigt sätt bara därför att civilförsvarspliktiga tjänstgör inom andra verksamhetsområden är enligt hans mening överdrivna. Det i

sammanhanget väsentliga måste vara – anför han – att det inte finns beväpnad personal i civilförsvarets verksamhet. Han anser att det är en lämplig lösning att genom en särskild lag ålägga civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret.

I motion 2583 (fp) uttalar motionärerna att det inte är en tilltalande lösning att använda civilförsvarsplikten för att placera personer i beväpnade enheter. De anser att detta kan bidra till missförstånd rörande civilförsvarets verksamhet. Motionärerna förordar att man i stället använder värnplikten för de enheter som är beväpnade. För att göra detta möjligt föreslår de att värnpliktens övre åldersgräns höjs från 47 till minst 55 år.

Utskottet vill till en början slå fast att den som blir skyldig att tjänstgöra enligt den föreslagna nya lagen inte i något avseende tillhör civilförsvaret utan i stället den verksamhet som han eller hon deltar i. De som tas ut till ordnings- eller bevakningsuppgifter tillhör alltså polisväsendet resp. försvarsmakten. Mot denna bakgrund delar utskottet försvarsministerns uppfattning att den rekrytering med hjälp av plikttag som är nödvändig för bl. a. dessa uppgifter lagtekniskt bör regleras på föreslaget sätt. Utskottet delar alltså inte de farhågor om missförstånd beträffande civilförsvarets verksamhet som har uttryckts av remissinstanser och i motion 2583. Inte heller i övrigt har utskottet funnit anledning till erinran mot lagförslagen.

I motion 2583 förs ett vidare resonemang som bygger på uppfattningen att rekryteringen till ordnings- och bevakningsuppgifter hellre borde grundas på värnplikten. Motionsyrkandet innebär förslag om en höjning av värnpliktens övre gräns. Konsekvenserna av en sådan åtgärd kan enligt utskottets mening knappast överblickas utan att man ser över hela systemet av pliktlagar. En sådan översyn är f. n. inte aktuell. På kortare sikt kan konstateras att 1983 års värnpliktsutbildningskommitté enligt sina direktiv (Dir. 1983:51) skall lämna förslag om utgångspunkter för de fortsatta övervägandena avseende värnpliktsutbildningens utformning inför 1987 års försvarsbeslut. Kommittén har att utgå från att principen om allmän värnplikt för män skall ligga fast. Arbetet bör i huvudsak vara slutfört under våren 1984.

Utskottet kan inte tillstyrka att riksdagen bifaller motionen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen antar det genom propositionen framlagda förslaget till lag om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret,
2. att riksdagen antar det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i civilförsvarslagen (1960:74),
3. att riksdagen antar det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1940:358) med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m. m.,
4. att riksdagen antar det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i brottsbalken,

5. att riksdagen antar det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i familjebidragslagen (1978:520),
6. att riksdagen antar det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd,
7. att riksdagen avslår motion 1983/84:2583 om ändring av värnplikten.

Stockholm den 12 april 1984

På försvarsutskottets vägnar

PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Olle Göransson (s), Gunnar Björk i Gävle (c), Göthe Knutson (m), Evert Hedberg (s), Karl-Erik Svartberg (s), Ulla Ekelund (c), Mats Olsson (s), Anita Bråkenhielm (m), Eric Hägelmark (fp), Inge Carlsson (s), Iréne Vestlund (s), Erik Olsson (m), Barbro Evermo (s) och Marita Bengtsson (s).

Reservation

Eric Hägelmark (fp) anser

dels att den del av utskottets anförande som på s. 10 börjar "*Utskottet vill*" och slutar "*bifaller motionen*" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att den som blir skyldig att tjänstgöra enligt den föreslagna nya lagen inte i något avseende tillhör civilförsvaret utan i stället den verksamhet som han eller hon deltar i. De som tas ut till ordnings- eller bevakningsuppgifter tillhör alltså polisväsendet resp. försvarsmakten. Utskottet delar emellertid motionärernas uppfattning att den rekrytering med hjälp av plikttag som är nödvändig för bl. a. dessa uppgifter lagtekniskt hellre hade bort grundas på värnplikten.

Motionsyrkandet innebär förslag om en höjning av värnpliktens övre gräns. Härigenom skulle det bl. a. bli möjligt att utnyttja värnplikten för ordnings- och bevakningsuppgifterna. Självfallet skulle långt ifrån alla värnpliktiga som är äldre än 47 år tas i anspråk för plikttjänstgöring med stöd av värnpliktslagen.

Utskottet anser att regeringen efter nödvändig beredning bör lämna förslag till riksdagen om en sådan ändring av värnplikten som åsyftas i motionen och om en annorlunda lagteknisk reglering av rekryteringen till ordnings- och bevakningsuppgifterna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I avvaktan på de lagförslag som utskottet förutsätter att regeringen senare kommer att lämna bör riksdagen godta nu ifrågavarande lagförslag.

dels att utskottets hemställan i moment 7 bort ha följande lydelse:

7. att riksdagen med anledning av propositionen och med bifall till motion 1983/84:2583 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört om en ändring av värnplikten.